

**AFDELINGSPROFIEL
MATERNITEIT**

AFDELINGSPROFIEL MATERNITEIT

Algemene gegevens

Hoofdvroedvrouw : Marleen van Puymbroeck

Adjunct hoofdvroedvrouw neonatologie: Ann Vyt

Adjunct hoofdvroedvrouw verloskamer: Veronique Mariman

Adjunct hoofdvroedvrouw materniteit: Melanie Van Trijp

Clustermanager: Lien Van Riet

Mentoren: Nele, Veerle, Karoline, Sandra, Jessica, Saskia, Sofie en Lut.

Specialismen:

Gynaecologie

Specialisten

Dr. Coenen
Dr. Damen
Dr. De Cleyn
Dr. Feys
Dr. Nuradi W.
Dr. Vanparijs
Dr. Vossen
Dr. Weckhuysen
Dr. Witters

Pediatrie

Dr. Coppens
Dr. Covents
Dr. Fivez
Dr. Maes
Dr. Ryckaert
Dr. Thijs J.
Dr. Maris
Dr. Van Bogaert
Dr. Van Lede

Aantal vroedvrouwen: 54

Aantal kinderverzorgsters: 2

Aantal kinderverpleegsters : 1

Aantal logistiek assistenten: 1

Aantal bedden: 29

Aantal kamers: 25 éénpersoons & 3 tweepersoons

Tel.: 03 760 77 00

E-mail: materniteit@aznikolaas.be

Bezoekuren: 14u30 tot 20u00

Locatie: campus Sint Niklaas, straat 725-727, B2, 2de verdieping
straat 715, A3, 3de verdieping

Onderzoeken

- Diagnostische onderzoeken
 - CTG
 - Echografie
 - Vaginaal touche
 - Bloedafname
 - Bacteriologisch onderzoek van lichaamsvochten (GBS screening / urine voor eiwit en suiker)
 - EKG
 - Bloedafname
 - Amnisure test: nagaan of er al dan niet gebroken vliezen zijn

Zorgcategorieën van de patiënten

- Patiënten met pathologie in zwangerschap
- Parturiënten
- Bevallen mama's
- Couveusebaby's

Chirurgisch management

Er is een goede samenwerking tussen de afdeling en het operatiekwartier/anesthesisten.

Meest voorkomende verpleegkundige activiteiten

- patiëntenoverdracht
- bloedafname bij observatiepatiënten

Materniteit

Op A3 verblijven alle kraamvrouwen met een spontane vaginale partus of sectio met een zwangerschapsduur van 37 weken of meer

Op B2 verblijven kraamvrouwen waarvan de baby is opgenomen op neonatologie, kraamvrouwen met pathologie (bv trombocytopenie of kraamvrouwen die voor de 37 weken bevallen zijn).

Observatiepatiënten verblijven eveneens hier.

Ochtendverzorging: totaalzorg moeder en kind

- Controle van de verloskundige parameters
 - BM / lochia / episiotomie (nauwkeurig noteren in optiplan om continuïteit in de zorg te verzekeren)
- Controle van de vitale parameters
 - bloeddruk / pols / temperatuur (nauwkeurig noteren in optiplan om continuïteit in de zorg te verzekeren)
- Bedbad bij sectiepatiënten
 - dag 0 en 1: controle infuus, BS en epidurale catheter / TED kousen aandoen / drukverband verwijderen na 24uur
 - dag 2: verwijderen infuus, BS en epidurale catheter
 - dag 4: DAV met NaCl 0.9%, nieuwe Tegaderm niet meer nodig

- Bedopmaking
- Spontaan GVO geven
- Aandacht voor BV/ FV
- Vragen naar het borstvoedingsbeleid bij het starten van de stage.
- Babybad (alles nauwkeurig noteren in optiplan om continuïteit in de zorg te verzekeren)
 - dag 0: nakijken (geen badje)
 - dag 1: demo badje met veel GVO
 - dag 2: mama doet badje onder toezicht van de vroedvrouw
 - dag 3 - 4: mama mag bad zelfstandig doen zonder toezicht. Moet bellen voor de controle van het gewicht en temperatuur / de navel ontklemmen
 - Wanneer de baby > 72 uur oud is, wordt de hielprik gegeven tijdens de voeding
- Middagmaal
- Patiëntenoverdracht

Middagverzorging

- Vulvaspoeling en aanvullen maandverband bij
 - Vaginale bevallingen dag 0
 - Sectiopatiënten dag 0 en 1
 - Bij andere patiënten wordt langsgedaan wanneer ze bellen
- aandacht voor BV/ FV
- logistieke taken (opmaken bedden, aanvullen karren, ...)
- avondmaal

Avondverzorging

- Vulvaspoeling bij sectiopatiënten (Dag 0 en 1) en pas bevallen moeders D0
- Toedienen Fraxiparine® of Clexane® bij sectiopatiënten
- Aandacht voor BV/ FV
- Linnen klaarleggen op de kamer voor de babyverzorging voor de volgende dag
- Dag 2 of 3 (afhankelijk van dag van ontslag): ontslagbrochure, hielprikkaartje, lijst zelfstandige vroedvrouwen en informatiebrochure van vroegtijdige opsporing metabole aandoening op de kamer klaarleggen
- Langsgaan bij alle patiënten en controle vitale en verloskundige parameters

Medicatie geven altijd in samenspraak met de verantwoordelijke vroedvrouw. Nauwkeurig invullen in medicatiemap. Invullen op medicatieblad dat bij Optiplan zit en zeker niet vergeten voorschrijven!

Extra

- Beloproepen spontaan beantwoorden, mensen helpen en info doorgeven aan vroedvrouw
- Spoel- en bergruimte opruimen/ bedpannen in bedpanwasser plaatsen
- Linnen klaarleggen (nieuwe pt)
- Karren aanvullen
- Per bevalling krijgen de kraamvrouwen stalen roze doos en paarse zak zijn afgeschafte : niet vermelden dus, één pak luiers, één doos luierdoekjes, borstcompressen bij BV en een Mustela- pakket. Dit komt voor 15euro op de rekening. Davitamon Vit D Aquosum op de kamer klaarzetten en Dostinex® als de moeder FV geeft.

- Patiëntenlijst of toerlijst voor de dokters kan je afdrukken via het SAP-systeem op de computer.

Observatiepatiënten

Alle observaties zijn gehospitaliseerd op B2 (straat 725 – 727).

Ochtendverzorging

- Controle van de vitale parameters:
 - bloeddruk/ pols / temperatuur (nauwkeurig noteren in optiplan om continuïteit in de zorg te verzekeren)
- Controle van de verloskundige parameters:
 - contracties / bloedverlies (nauwkeurig noteren in optiplan om continuïteit in de zorg te verzekeren)
- CTG
- Controle infuus / medicatie
- Eventueel vochtbalans opstarten / afsluiten / noteren.

Middagverzorging

- Controle van de vitale parameters:
 - bloeddruk/ pols (nauwkeurig noteren in optiplan om continuïteit in de zorg te verzekeren)
- Controle van de verloskundige parameters:
 - contracties / bloedverlies (nauwkeurig noteren in optiplan om continuïteit in de zorg te verzekeren)
- Eventueel CTG indien 3X /dag

Avondverzorging

- Controle van de vitale parameters:
 - bloeddruk / pols (nauwkeurig noteren in Optiplan om continuïteit in de zorg te verzekeren)
- Controle van de verloskundige parameters
 - contracties / bloedverlies (nauwkeurig noteren in Optiplan om continuïteit in de zorg te verzekeren)
- CTG

Medicatie geven altijd in samenspraak met de verantwoordelijke vroedvrouw. Nauwkeurig invullen in medicatiemap. Datum en uur invullen op medicatieblad en medicatie aanrekenen.

Neonatologie

Neonatologie is gelegen op campus SM in gang C2. Er is een ruimte met 7 couveuses, 1 open couveuse en een verwarmde ruimte met 6 bedjes.

- Transportcouveuse staat altijd stand-by in gang 2 voor een primaire of secundaire sectio.
- Er is een karretje met al het materiaal voor uitvoeren bloedafname, plaatsen infuus, lumbaal punctie, thoraxdrainage en navelinfuus.
- Goede handhygiëne voor toedienen FV, medicatie en verzorging van de baby
- Ouders mogen via het sas binnen. Ze moeten hun handen wassen en ontsmetten en een gele overshort aandoen. Ze worden zoveel mogelijk betrokken bij de verzorging.

Ochtendverzorging

- Maandag, woensdag en vrijdag krijgen de baby's in de couveuse een badje. Op andere dagen reinigen we met toiletmelk indien de toestand van de baby het toelaat.
- controle van de vitale parameters:
-temperatuur/ ademhaling/ pols / saturatie (nauwkeurig noteren in optiplan om continuïteit in de zorg te verzekeren)
- controle van de fysische parameters:
-gewicht + curve invullen om evolutie te zien (nauwkeurig noteren in optiplan om continuïteit in de zorg te verzekeren)
- elke woensdag worden lengte en schedelomtrek gemeten en invullen op gewichtscurve
- controle medicatiebeleid (ev infuus)
- begeleiding van BV/ FV met de nodige aandacht en geduld (aparte ruimte voor de privacy mama)

Middag- en avondverzorging

- begeleiding van BV/ FV met de nodige aandacht en geduld (aparte ruimte voor de privacy mama)
- controle medicatiebeleid (ev infuus)

Extra

- Wanneer de baby in een bedje mag, wordt de incubator volledig gereinigd tot op de bodem. Bevochtingsbak leegmaken, reinigen en naar sterilisatie brengen. Nieuwe steriele bak installeren maar niet vullen tot bij een nieuwe opname
- Alleen zorgen uitvoeren die reeds aangeleerd zijn tijdens de les (maagspoeling, veneuze bloedafname, infuustherapie, medicatie berekenen...) en steeds in overleg met de vroedvrouw.
- De moedermelk die meegebracht wordt door de moeders wordt voorzien van sticker met identificatie en correct in de ijskast geplaatst. Datum en uur van afkolven op het etiket vermelden.

Verloskwartier

Het verloskwartier is gelegen op campus SM in gang B2. Er zijn 4 werkkamers waarvan 2 met ligbad, 2 verloskamers en 3 werks-verloskamers. Tevens is er een monitorkamer met 2 bedden.

- In de bergruimte ligt reservemateriaal, de epidurale kar, infuusmateriaal en een dystocie-kar met ventouse, forceps en hechtingsmateriaal voor diepe schedehechting.
- Tussen de 2 verloskamers is de reanimatieruimte voor de pasgeborene.
- Steeds controle verwarming, aspiratie en zuurstof voor elke bevalling, alsook het ventousetoetsel en het reabed in naast de VK
- Alle wachtende moeders noteren op het bord voor de bureau zodat iedereen onmiddellijk op de hoogte is van de toestand van de parturiënten (vroedvrouwen, gynaecologen, anesthesisten,...).
- Werkkamers en verloskamer opruimen aan de hand van de lijst met de nodige materialen : verluchten, aandacht voor bedpan, vuilbakje, monitor reinigen, alles aanvullen, materiaal klaarzetten voor volgende parturiënte.
- Zelf initiatief nemen en toelating vragen aan de vroedvrouw om technieken te mogen uitvoeren (CTG, VT, Prostin plaatsen, infuus plaatsen, sonderen, bevalling doen,...)
- Voorbereiding sectiopatiënt:
 - dossier opstellen
 - CTG nemen
 - waakinfuus plaatsen
 - Pre-medicatie geven
 - Ted kousen meten en aandoen
 - scheren
 - operatieshort aandoen

Steeds vroedvrouw aanwezig op OK voor aannemen pasgeborene en opvang samen met de kinderarts.

Skin-to-skin op OK zelf, ondersteund door de vroedvrouw.

Overlegstructuren op de afdeling

Een efficiënte manier om te communiceren in de zorg rond patiëntengegevens

→ hulpmiddel **SBAR(R)** methode.

Op verpleegkundig niveau

patiëntenoverdracht om 6u54 / 14u00 / 21h45

personeelsvergadering om de 3 à 4 maand

Met de artsen

dagelijks toeren met de gynaecologen

dagelijks toeren met de kinderartsen

Met anderen

dagelijks:

overleg met diëtiste / kinesiste

wekelijks
overleg met sociale dienst / infantteam

Verpleegkundige dagindeling op de afdeling

Dagindeling kraamafdeling

06.54: patiëntenbespreking (apart voor materniteit / neonatologie / verloskamer)
07.20: start verzorging sectiopatiënten en baby, daarna laatst bevallen moeders en baby
08.15: ontbijt opdienen, afdienen na 30min
09.00: verder ochtendverzorging van moeder en baby, observatiepatiënten
bereiden van flesvoeding in de melkkeuken
11.30: opruimen en aanvullen van verzorgingskarren / linnenkarren, opruimen utility
administratie: regelen ontslagen en thuiszorg
boodschappen: apotheek, labo, magazijn
12.00: middagmaal eerste ploeg
12.15: middagmaal opdienen, afdienen na 30min
12.30: middagmaal tweede ploeg
13.00: opruimen van kamers na ontslag patiënt: bedden ontsmetten en opdekken
Hulp op N* voor toedienen van FV

14.00: patiëntenoverdracht
15.00: verder opruimen van de afdeling, eventueel verhuizen
15.30: start middagverzorging: vulvaspoeling bij vaginale bevalling dag 0 en sectio
patiënten dag 0 en 1, hulp BV, CTG bij
observatiepatiënten
17.15: avondmaal opdienen, afdienen na 30min
18.00: avondmaal late shift
19.00: start avondverzorging: vulvaspoeling bij vaginale bevalling dag 0 en sectio
patiënten dag 0 en 1. Langsgaan bij alle patiënten en controle van vitale en verloskundige
parameters. 21.00: afwerken, opruimen en administratieve taken
21.45: patiëntenoverdracht
22.15: nachtdienst bezoekt elke patiënt en maakt afspraken ivm de nachtvoeding van de
baby

Samenwerking met andere disciplines

- ondersteunende diensten en apotheek
- medisch-technische diensten: labo, medische beeldvorming
- poliklinische diensten: chirurgische en gynaecologische poli, consultatie internisten, pneumologie, oftalmologie, dermatologie, neurologie en ORL, cardiologie
- operatiekwartier, recovery, intensieve afdeling, PAZA en dagkliniek
- secretariaat van de consultatie van de gynaecologen, kinderartsen en NKO

Vereiste voorkennis en vaardigheden van de studenten

Voldoende theoretische kennis over:

- anatomie, fysiologie en pathologie ivm gynaecologie

- heerkundige verpleging

Basisnotie van:

- hygiënische zorg
- kennis van ziekenhuishygiëne

Praktisch:

- volgens studieniveau gekende doelen

Doelstelling van de stageperiode

Algemeen:

Economisch kunnen omspringen met materiaal en tijd

Ergonomische werkvormen kunnen hanteren

Ontwikkelen van rationele vaardigheden tegenover de patiënt en collega's

Basisprincipes van hygiëne en steriliteit kunnen toepassen bij verpleegkundig handelen

Het verpleegkundig dossier als leidraad in de verzorging kunnen gebruiken

Informatie schriftelijk en mondeling leren overbrengen

Specifiek chirurgisch:

Inzicht verwerven in de pre- en postoperatieve fase van een sectio.

Emotionele stabiliteit ontwikkelen bij het verzorgen van patiënten die geconfronteerd worden met ernstig verlies

De afdeling kunnen plaatsen binnen het ziekenhuis

3de jaars: complicaties leren herkennen

MVG-registratie

De stagedoelen worden door de student zelf bepaald volgens studieniveau

Handige weetjes

Doelstellingen kenbaar maken (ook aan de mentoren) en zelf initiatief nemen om doelstellingen te bereiken.

Bij opmerkingen steeds eerst contact opnemen met de (adjunct) hoofdvroedvrouw.

Bijkomende informatie over de werking van het ziekenhuis en procedures vind je ook op Nikodoc.

Aandachtspunten:

- Studenten die voor het eerst stage lopen in AZ Nikolaas starten tegen 8u beneden aan het onthaal een info-sessie. Een rondleiding die je toont waar de refter, de kleedkamer, het labo,... is.
- Logboek moet steeds aanwezig zijn op dienst. Eigen bevindingen en reflecties dagelijks invullen. Dit kan op dienst gebeuren enkel wanneer er geen andere taken meer zijn.
- Beoordeling en bijsturing van de gediplomeerden dagelijks op feedbackfiche invullen zodat een tussentijdse en eindevaluatie kan opgemaakt worden.
- Stage-uren respecteren en bereid zijn langer te blijven indien nodig voor een bevalling. De uren hangen uit in de verpleegpost en zijn dagelijks te zien op de dagplanner. Je dient minimum 38 uren per week te werken (maaltijd niet inbegrepen). Het omruilen van uren dien je aan de hoofdvroedvrouw te vragen. Er

wordt van de studenten verwacht per stageperiode één weekend met recuperatie te werken. Nachtdienst wordt georganiseerd voor 2VK of 3VK naargelang het aantal studenten.

- Verantwoordelijkheid nemen voor het inoefenen van vaardigheden om je doelstellingen te bereiken.
- Volg aandachtig de patiëntenoverdracht. Indien een beloproep tijdens de briefing, deze dan ook beantwoorden en daarna je overdrachtslijstje aanvullen. Na de verzorging de observatiegegevens mondeling en schriftelijk doorgeven. Optiplan invullen op verloskwartier, materniteit en neonatologie i.v.m. MVG registratie
- Zorgvuldig bewaken van het beroepsgeheim.
- Handhygiëne correct toepassen.